

Statsbyggs handlingsplan for universell utforming (uu) 2011-2015 (Pkt 2 revidert 1.10.2012)

Overordnet uu- målsetting

Statsbygg skal være en rollemodell for BAE-næringen.

Statsbygg skal følge opp samfunnsmålet om at produkter, byggverk og uteområder utformes på en slik måte at hovedløsningen er universelt utformet.

Statsbyggs handlingsplan bygger på myndighetenes føringer gitt bl.a. gjennom: *Norge universelt utformet 2025. Regjeringens handlingsplan for universell utforming og økt tilgjengelighet 2009-2013*. I denne planen forpliktes statlige etater som Statsbygg til å utarbeide egne handlingsplaner som et ledd i aktivitetsplikten på universell utforming. Handlingsplanen skal være innrettet for å oppfylle og etterleve nasjonale mål og strategier.

Hensikt

Hensikten med en handlingsplan for universell utforming i Statsbygg er å sørge for å videreføre og systematisere det pågående arbeidet med universell utforming i tråd med de føringene og forventningene som påhviler oss. Statsbygg skal bedre oppfyllelsen av universell utforming i både nye og eksisterende bygninger som Statsbygg har ansvaret for. Statsbygg skal i tillegg heve og oppdatere kompetansen om universell utforming internt, samt oppdatere organisasjonens arbeidsprosesser i forhold til lovkrav.

Statsbygg ønsker med denne handlingsplan for universell utforming, som er en videreføring av handlingsplanen for 2007-2010, å ta et balansert hensyn til både de samfunnsmessige interesser, de økonomiske forpliktelsene og kunnskapsutfordringene på feltet.

Bakgrunn

Universell utforming er et relativt nytt kompetanseområde. Tidligere handlingsplaner har derfor hatt et betydelig fokus på hvordan Statsbygg skal håndtere overordnede, men ikke eksplisitte føringer og hvordan en skal heve kompetansen på et område hvor denne var svært liten både internt i virksomheten og hos våre rådgivere. I denne perioden er plattformen en annen. Kunnskapen om universell utforming er mye større, forståelsen av at dette ikke er noe som kan velges bort er utbredt og myndighetskravene er mer eksplisitte og bedre forankret. Oppfyllelse av universell utforming er nå for en stor del knyttet til oppfyllelse av krav gitt i lov, forskrift og standarder. For denne perioden innebærer derfor Statsbyggs handlingsplan i større grad en tidligere implementering av forskriftskrav og bruk av aktuelle standarder i vår virksomhet.

Statsbygg skal tilstrebe at:

1. Alle nybygg skal være universelt utformet og for eksisterende bygninger skal det ved ombygging, tilbygg og rehabilitering legges tilsvarende ambisjoner til grunn. Det skal defineres egne

prosjektspesifikke uu-mål i alle byggeprosjekter. Uu- målene skal nedfelles i prosjektets overordnede dokumenter.

2. Alle Statsbyggs eksisterende bygninger skal være universelt utformet innen 2025.

3. Alle Statsbyggs publikumsbygg skal vises på nettsiden byggforalle.no

4. Uu-sjekker for BIM skal videreutvikles.

5. Statsbygg skal kontinuerlig gjennomføre kompetansehevende aktiviteter innen uu.

Ad. 1 Statsbygg skal sørge for at oppdaterte krav til universell utforming til enhver tid innarbeides i Statsbyggs prosjektmodell med tilhørende styringsdokumenter, F har ansvar for dette. Krav i lovverk, forskrifter og standarder er grunnlaget for oppfyllelsen av universell utforming. Statsbygg stiller også krav til prosess og dokumentasjon av denne for å synliggjøre avveininger og oppfyllelse av kravene i det enkelte prosjekt. Der prosjektet gjelder endring av eksisterende bebyggelse og/ eller inngår i en større helhet, skal det redegjøres for at vurderinger av krav til universell utforming også reflekterer forståelse for helheten byggeprosjektet eller tiltaket inngår i. For prosjekter som omfatter kulturminner skal ivaretagelse av universell utforming og kulturminner koordineres. Avveininger mellom konkurrerende interesser skal dokumenteres spesielt.

Ved nybygg har B ansvaret for at nybygg er universelt utformet. Statsbygg anerkjenner at god implementering av universell utforming som strategi krever helhetlig forståelse og innsats utover oppfyllelse av forskriftskrav. Statsbygg skal i hvert enkelt prosjekt utarbeide prosjektspesifikke uu-ambisjoner som er strategisk begrunnet. I prosessen med utvelgelse av de prosjektspesifikke uu-ambisjonene skal eksempelvis forhold knyttet til funksjon, beliggenhet og eventuelle verneinteresser være vurdert. De prosjektspesifikke uu-ambisjonene nedfelles i prosjektets styrende dokumenter.

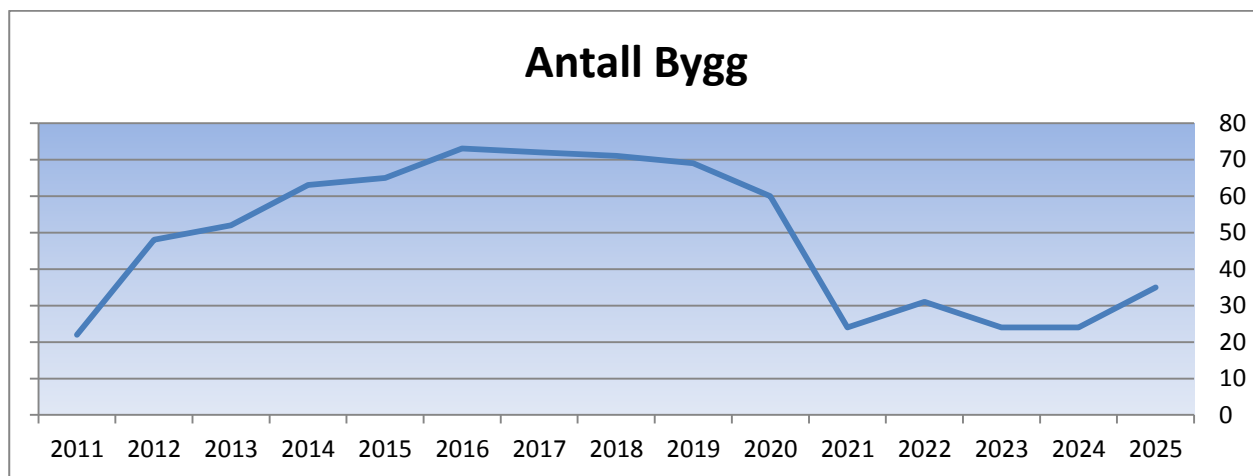
Ad. 2 (revidert 1.10.2012)

I henhold til regjeringens handlingsplan skal alle arbeids- og publikumsbygninger være universelt utformet innen 2025.

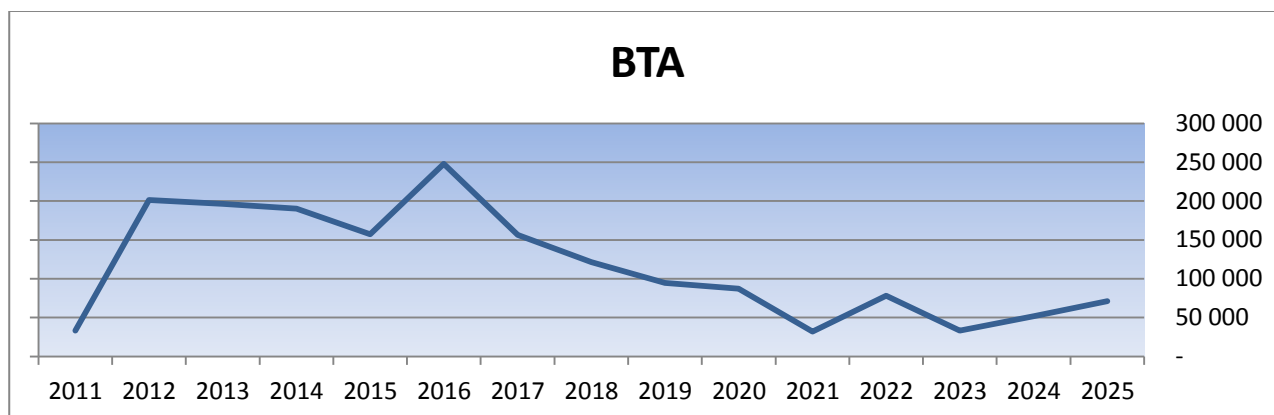
Etter en ny vurdering av den opprinnelige fremdriftsplanen har Statsbygg besluttet at uu bør gjennomføres med en annen progresjon enn den som i utgangspunktet ble vedtatt i handlingsplanen. Statsbygg anser den nye fremdriftsplanen som mer realistisk i forhold til sannsynligheten for å nå målet innen 2025. Det er pr.1.10.2012 identifisert ca 1,8 millioner kvadratmeter fordelt på ca 730 av de aktuelle bygninger, eksklusive fengsler. Planen er å foreta en gjennomgang av et bestemt antall bygninger hvert år og samtidig gjennomføre tiltak som gjør byggene universelt utformet.

Fremdriftsplanen, som viser ferdigstilling av mellom 30 og 70 bygg pr. år, er svært utfordrende og krever en nøye planlegging og oppfølging.

Det vil hvert år bli rapportert til departementet hvor mange bygg og antall kvadratmeter som er blitt universelt utformet og hvilke avvik fra forskriftenes krav som det på disse byggene vurderes ikke mulig å gjennomføre. Det vil løpende skje endringer i porteføljen og det vil derfor også være behov for justeringer i fremdriftsplanen.

Grafen viser plan for antall bygg som skal tilpasses til uu frem mot 2025

Grafen viser antall kvadratmeter som skal tilpasses til uu frem mot 2025

Som kurvene viser er det lagt opp til en nedgang i ambisjonsnivå de siste årene. Dette fordi det må være kapasitet til å fange opp et eventuelt etterslep fra tidligere år.

Det er viktig å presisere at dette er en plan basert på dagens situasjon og eiendommer. Planen vil bli justert fortløpende ut i fra hvordan porteføljen utvikler seg, men med dette som utgangspunkt anser Statsbygg at denne fremdriften skal sikre at vi når målsettingen om at alle bygg skal være gjennomgått og ferdigstilt innen 2025.

Dersom vi legger denne fremdriften til grunn, kan vi med bakgrunn i de erfaringstall vi har i dag forvente en total kostnad på uu tilpasning av eksisterende portefølje på omlag 800 millioner kroner, eksklusive fengsler. Vi ønsker å påpeke at det er stor usikkerhet knyttet til disse tallene, da vi har ett relativt lite erfaringsunderlag foreløpig og det er store variasjoner mellom eiendommene i forhold til hva som må til av tiltak for å tilfredsstille dagens forskrifter på uu.

Det er et mål at alle eksisterende arbeids og publikumsbygg skal oppfylle forskriftenes krav i henhold til TEK 10. Alle avvik registreres og gjennomgås nøye, men en del avvik vil likevel ikke kunne gjennomføres. Dette skyldes praktiske, økonomiske, verneverdige eller tekniske årsaker. Når et bygg er ferdigbehandlet, dvs avvik er gjennomgått og enten utført eller avviksforklart i egen rapport er bygget Universelt utformet, dvs i henhold til definisjonen tilgjengeliggjort i så stor utstrekning som mulig. (*)

E vil være ansvarlig for mål 2.

Ad.3.

Bygg for alle er et nettsted hvor man finner informasjon om tilgjengelighet til offentlige bygninger på en strukturert måte.

I prinsippet skal alle Statsbyggs publikumsbygg vises på www.byggforalle.no

Noen bygg vises likevel ikke vises på nettsiden. Det er bygg som ikke er åpent for publikum eller som av sikkerhetsmessige eller sensitive årsaker ikke kan vises.

E vil være ansvarlig for mål 3.

Ad 4.

Statsbygg skal oppdatere kravsett i en uu-sjekker, basert på lovverk, forskrifter og relevante standarder. Dette er en automatisert utsjekking i 3D-modell for kontroll av målbare uu-krav. Statsbygg skal tilstrebe at uu-sjekkeren tilpasses detaljeringsnivået for de ulike fasene i prosjektgjennomføringen.

E vil være ansvarlig for mål 4.

Ad.5. Statsbygg skal i perioden aktivt bygge opp og oppdatere uu-kompetansen i organisasjonen. Dette skal gjøres gjennom eksterne og interne kurs, deltakelse i relevante fora og revitalisering av Statsbyggs eget uu-forum som arena for drøfting av aktuelle temaer. Både interne ressurser og eksterne aktører kan delta i forumet. I tillegg forventer vi at arbeidet med å identifisere og følge opp de prosjektspesifikke uu-ambisjonene vil generere og oppdaterer de involverte i forhold til uu-kompetanse og vil bidra til at erfaring fra tidligere prosjekter tilfaller nyere prosjekter.

F vil være ansvarlig for mål 5.

() Universell utforming er utforming av produkter og omgivelser på en slik måte at de kan brukes av alle mennesker, i så stor utstrekning som mulig, uten behov for tilpassing og en spesiell utforming.*

